

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, תורם כתבת-שער תחת הכותרת "סוד הצליחה" ובה פיתרון תלומד עמנואל פינס - השחין שהרהיב את העולם במיבצע מרסטריו. ככתבה זו נחשפה האמת על אוסן צליחתו של פינס את תעלת לה-מאנש. כתבה תחת הכותרת "איסר הנדול - סוף" מביאה את סיפורו של מייסד הש"כ, איסר בארי, דרך שיא, נפילתו וכלה במותו. כתבת-אנוש היא הכתבה "סינייה" בה מובא סיפור השנה הראשונה של התנועת הברואית סינייה, על-ידי הר"ר אלברט כבר ראשון. על הקירקס שנחת כנמל

היפה הופאה הכתבה, "על פילים ואנשים". סיפור על חיל-האוויר המצרי מובא תחת הכותרת, "הנשרים של עכר אל-נאצרי".
בשקר הגליון : שחין-נבל עמנואל פינס.

הרפובליקה הערבית המאוחדת * (השר) משה

ניסים מתגייס לצה"ל * אשכול על החטאים

סוד הצליחה

בתרו תעלומת עמנואל פינס - השחין שהרהיב את העולם במיבצע מרסטריו

"העולם הזה": 1062 תאריך: 5.2.1958

וחבריהם. הובטחו לבעלי ההכנסות הגבוהות הקלות גדולות בשיעורי המס. לעור מת זאת התכונן האוצר להטיל מיסים חדשים על השעות הנוספות. הפרמיות ותוספות-היוקר של הפועלים.

עתה נתברר שהיה זה חלום-שואו. מגיגי הפועלים במפא"י אמנם הסכימו לור-תר השנה על העלאת שכר-היסוד ולהמי שיך בזיוף האינדוס, אך ורק בתנאי שלא תהיה החמרה בשיעורי-המיסים של פועליהם. תוך כדי פשרה נגזר החלום להקל על הכנסות-הביניים.

יד לאגרוף. מכל זה עדיין אפשר היה לחשוב כי שיעור המיסים הכללי יפחת. אולם התקציב מלמד את ההיפך: למרות ביטול היהב והקפאת מס-ההכנסה, אומדן ההכנסה הכללי ממס-ההכנסה יגי דל ב-25%. איך עושים זאת, כשההכנסה הלאומית המשווערת תעלה רק ב-10%?

התפקיד הוטל על יד ימין החולבת, שתהיה פעילה הרבה יותר מיד שמאל החולמת. ההגדרה הרשמית: "ייעול הי גבייה... הרחבת רשת משלמי המיסים... הרמה בתמדת של מוסר תשלום המיסיים".

בעברית פשוטה יותר: שילטונות המס יסחטו יותר. מקיון שכל גבייה בנוייה ממילא על התעלמות ממאזני משלמי המיסים, המוחזקים מראש כרמאים, אין הדבר קשה. פקיד-השומה פשוט יאמין למגיש המאזן עוד קצת פחות, יפסול עוד כמה סעיפי הוצאות, יגדיל את השומה מן ההכנסות. כך ימצא משלם-המיסים כי בעוד ששיעורי-המס שלו ירדו, הרי שסכום המס שלו עלה.

לוי אשכול, אדם המצטיין בכנות ציי גיה, ניסח את העיקרון הזה בפשטות שובהילב: "אנו חייבים לגבות בשנת הכספים הבאה 250 מיליון לירות ממס-ההכנסה, לעומת 204 מיליון לירות שנקי בעו בשנה הנושפת".

עם הוראה כה פשוטה וברורה, תהפוך יד ימין לאגרוף.

מה שינה את גורלו של בחור הישיבה הרשום משה ניסים? לא התמרמרות על כך כי בחור-ישיבה פטורים מגיוס, למרות שיכלו בשקט למלא תפקידים של סמליידה, בתנאים הולמים. גם לא ההתנגדות לכך שאף אחד מבניו ובנותיו של הרב ניסים לא התגייס לצה"ל - דבר שנתגלה ברבים לראשונה על-ידי העולם הזה עוד לפני שנה וחצי (העולם הזה 972).

מיסים

הסיבה הייתה הרבה יותר פשוטה. בן-גוריון התרגו על פעילות הרב ניסים, בייחוד אחרי שהטיל חרם על סקס הי אזכרה לחיים וייצמן שנערך לא לפי כללי המסורת הדתית. גם השרים הדי תיים, שעצמאותו היתרה של הראשון-לציון הרגיזה אותם, לא תמכו בו הפעם, מתוך תיקוה שהרב יצטרך לבקש סוף-סוף את רחמיהם.

ש-ה-ה-ת-ע-מ-ו-ד-ה. בן-הרב יכול היה לבקש צו-על-תנאי נגד שריהביטחון, שי יבוא וינמק מדוע לא יבטל את צו-הגיוס. במיקרה זה היה על היועץ המישפטי ל-ממשלה, חיים כהן, או על שליחו, להי

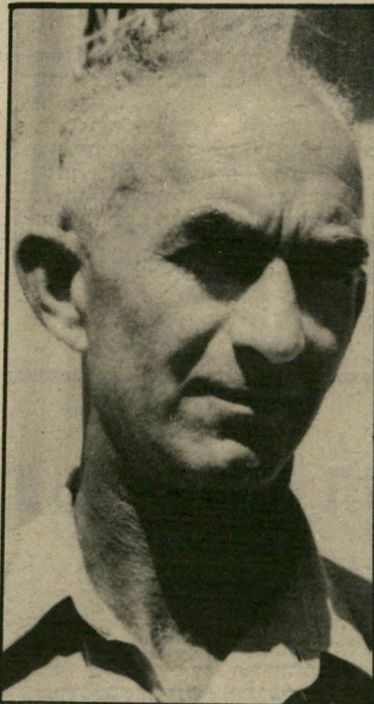
יד שמאז היא החולמת. עם הגשת התקציב החדש בשבוע שעבר ועיכול פריטיו, נתברר כי יד שמאל החולמת, קטנה הרבה יותר מכפי שחשבו.

הישג אחד היה ברור: יבהיגגן הי שיר חוסל. בצורה זו ירד שיעור-המס של החברות מ-63% ל-50%, ואילו בעלי המשכורות הקטנות נהנו עוד יותר. עובד נשוי, אב לילד אחד, בעל הכנסה חודשית של 250 לירות, ששילם עד כה 20 ליי-רות לחודש, ישלם בשנה הבאה רק 14 לירות. עובד נשוי, אב ל-3 ילדים, בעל משכורת של 400 לירות, שילם בשנה שבעה 47.50 לירות, ישלם עתה 37.50 לירות.

אולם הקרב האמיתי היה נטוש במקום אחר. כדי להרגיע את מרד המהנדסים

מנהיגי ישראל ניסו באומץ-לב רב להעמיד פנים כאילו רעם זה אינו אלא קול-נפץ של מה אקדח-פורים. אחרי חוסר-תגובה של כמה שבועות, שבהם התבשר האיתוח ולבש צורות סופיות, הודיע ל-בסוף דובר ממשלתי כי "ישראל שוקלת את עמדתה לגבי איחוד מצריים-סוריה ככובד ראש".

באותו כווד-ראש שקלו מנהיגי ישראל את ההכנות לקבלת פני משלחת של חבריי-פרלמנט צרפתיים, את קיצוץ יבוא הספרים והתקליטים מארצות-הברית, ואת הצורך להאיר את הכיכרות המרכזיות בעיר ישראל, בתאורה מיוחדת בשנת העשור.

איסר בארי

היה קבלן חיפוי אי ביש-חול ו פקיד בסול-לבונה בראשית דרכה. לאחר מכן יסד את ש"י, שירות-הידיוות של ההגנה, שהפך עם הקמת המדינה לש"כ. בארי הועמד למישפט על-ידי בן-גוריון, אחרי הוצאתו להורג של טוביאנסקי. בארי פרש מתפקידו, לאחר השפלתו במישפט לביחו בבת-גלים ומת בשנתו שבסביב-לב.

שבע כי אמנם פעל בן-גוריון הפעם לפי שיקולי-ביטחון טהורים, ולא מתוך נקי מנות אישית, לאור העובדה ששום בחור-ישיבה אחר לא גוייס.

אולם במקרה זה יכול היה חיים כהן לטעון שמשה ניסים אינו בכלל בחור-ישיבה אמיתי, אלא שריהתעמולה של אביו, העוסק בכתיבה בעיתונים יותר מאשר בקריאה במגרא.

הרמטכ"ל החדש רביאלוף חיים לסקוב, בספרו על הפתעתו כאשר מיגוהו משה ניסים החליט להתגייס.

העם

סערה מתקרבת

באחד מימי השבוע התרחש במרחב הי המאורע החשוב ביותר מאז הקמתה של מדינת ישראל: מצריים וסוריה, שתי שכנותיה של ישראל מצפון ומדרום, התי אחדו למדינה אחת, צעדו בכך את הצעד הראשון להקמת מדינה ערבית מאוחדת לאורך כל גבולות ישראל, כראש איחוד זה יעמוד גמאל עבד-אל-נאצר, שדויד בן-גוריון הכריז עליו מילחמה.

היה משהו סימלי בכך שראשיהתיבות של המדינה החדשה - הרפובליקה הי ערבית המאוחדת - הצטרפו בעברית למילה רעים. כי אמנם היה מעשה האי-חוד כרעם רחוק, המבשר סערת-רעמים מתקרבת.

מנהיגי ישראל ניסו באומץ-לב רב להעמיד פנים כאילו רעם זה אינו אלא קול-נפץ של מה אקדח-פורים. אחרי חוסר-תגובה של כמה שבועות, שבהם התבשר האיתוח ולבש צורות סופיות, הודיע ל-בסוף דובר ממשלתי כי "ישראל שוקלת את עמדתה לגבי איחוד מצריים-סוריה ככובד ראש".

באותו כווד-ראש שקלו מנהיגי ישראל את ההכנות לקבלת פני משלחת של חבריי-פרלמנט צרפתיים, את קיצוץ יבוא הספרים והתקליטים מארצות-הברית, ואת הצורך להאיר את הכיכרות המרכזיות בעיר ישראל, בתאורה מיוחדת בשנת העשור.

צבא

בן הרב

עוד בימי הכנסת הראשונה התעוררה השאלה אם יש לחייב את חבריי-הכנסת בשירות צבאי. אמנם היה משהו פגום בכך שחבריי-הכנסת, השולחים אחרים לשיפשוף במחנות צה"ל, יפטרו את עצמם מחובה זו. אולם ההצעה נפלה כאשר קם ח"כ היילל קוק, אז ח"כ "הרות", וטען טענה נוקבת: אם יכול שריהביטחון לגייס את חבריי-הכנסת, מה ימנע בעודו מלנצל באופן שרירותי סמכות זו כדי להרחיק את מתנגדיו לפני הצבעה חשור בה בכנסת?

כאשר גייס לאחר מכן שריהביטחון את ראשי מרדי-הימאים, הבינו רבים את דיברי קוק שלא היו שאובים מן האוויר. הם נקטו מן האווירה השררת במדינה. השבוע עלתה שוב ההוכחה לכך.

הדחייה הנצחית. משה ניסים, בנו השלישי של הראשון-לציון יצחק ניסים, התייצב ביום הראשון בלישכת-הגיוס בי ירושלים, אחרי שקיבל פקודה מיוחדת לכך. פקודה זו נשלחה אליו למרות שבפינסקה-התייצבות שלו היה אישור רשמי תקין, שקבע כי גיוסו נדחה עד אמצע יוני.

גם מועד זה היה לתיפארת המליצה בלבד. כי בהתאם לקנוניה קואליציונית ותיקה, אין מגייסים בישראל בחוריי-שי בות. אך מאחר שאין חוק המשחררם רשמית מגיוס, נידחה גיוסם באופן אר-סומאטי בכל חצי שנה, מבלי שהבחורים אף יטריחו את עצמם ללישכת-הגיוס.

בזמנו לתפקיד מפקד חיל-האוויר: הייתי מופתע פחות אילו מינו אותי לקצינת ח"ן ראשית.

אנשים

● מיבצע ספורטיבי טהור ביצע הש-בוע ראשי-הממשלה שריהביטחון לוי בן-גוריון, שעה שבא לסיור במישרדי ועדת-העשור בתל-אביב. אחד האנשים שהתכונן במיוחד לבואו של ראשי-הממ"שלה היה אישיהמעלית, שהצטחצח והתי לבש חגיגית כדי להסיע את בן-גוריון לקומה הרביעית של הבניין, שם נמצאים מישרדי הוועדה. אולם כשהוצע לבן-גוריון לנסוע במעלית, שאל קצרות: "כמה קומות?" וכשהשיבו לו: "ארבע ו" אמר: "את זה אני עוד יכול לעלות ברגל!" הוא עלה.

● בהתקפה החריפה ביותר על יגאל (חסמבה) מוזסינזון ועל מחתו זרוק או תו לכלבים, יצא השבוע המשורר אב"רהם שגונסקי, בסימפוזיון שנערך בי-מועדון צוחא בתל-אביב על נושא ע"י-חונים מסויימים ומחזות מסויימים. שזוני סקי הציע לקבוע את נושא הוויכוח בשם: הכלבת, אולם הצעתו לא נתקבלה.

● שריהאוצר לוי אשכול, בתשובה לשאלתה בכנסת: "מתן הסברים מדוע אנשים עוברים עבירות ומדוע הם עור שים חטאים. זה כעין עידוד לעשות זאת".

● ח"כ אחדות העבודה נחום ניר, בוויכוח בכנסת על חוק ההשתלמות ל-עובדי המדינה: "השתלמות בחוף-לארץ היא דבר טוב מאוד, אבל תלוי מי נוסע לשם".

● שריהפנים ישראל ברי-יהודה, בתשובה לנאמו של ח"כ דויד הכהן על שירותי הכבאות בישראל: "הוא לא דיבר. הוא בער כל כך עששתי שצריך להזמין כבאים".

● הרמטכ"ל החדש רביאלוף חיים לסקוב, בספרו על הפתעתו כאשר מיגוהו